

Informe sobre els motius pels quals cal retirar
del nomenclàtor de la ciutat de Manresa el nom del
bisbe Perelló

Joaquim Aloy

Joan Perelló i Pou va néixer Santa Maria del Camí (Mallorca), l'any 1870 i morí a Vic l'any 1955. Fou bisbe de Vic des del 1927 fins a la seva mort.

El 1936 escapà de la violència revolucionària de les patrulles de control, de les quals era un dels principals objectius. Sembla, fins i tot, que van matar el seu germà en confondre'l amb ell mateix. Un total de 180 sacerdots de la diòcesi de Vic foren assassinats a la rereguarda. El setembre del 1936, el bisbe Perelló aconseguí arribar a Roma. Posteriorment s'instal·là a Mallorca fins al final de la guerra.

Durant el franquisme va defensar l'ús pastoral de la llengua catalana. Segons Hilari Ragner, va arribar amb els militars a l'acord que es podria predicar en català a tots els pobles on no arribava el tren. Segons Mossèn Gasol, "decididament partidari de que s'ensenyés en català a les esglésies del bisbat –les escoles públiques s'escapaven de la seva jurisdicció-, autoritzà la reedició del catecisme diocesà en la nostra llengua, el mateix any 1939, amb peu d'impresora d'abans de la guerra" i el 1940 n'ordenà l'edició en versió bilingüe.

Aquesta ferma defensa del català en uns moments extremadament difícils per a l'idioma i per al futur del país, no és motiu suficient -ni de bon tros- perquè la ciutat de Manresa dediqui un carrer de la ciutat al bisbe Perelló, ja que va ser un decidit i entusiasta admirador del dictador Francisco Franco i de la seva obra. El bisbe Perelló és l'únic bisbe català dels que es troben fora d'Espanya que escriu una carta d'adhesió a Franco. Vidal i Barraquer aconsellava als bisbes el silenci. Perelló, el 13 de novembre de 1936, envia aquesta carta a Franco:

"Exmo. Sr. D. Francisco Franco Bahamonde,
Jefe del Estado Español
Salamanca

Excelentísimo Señor:

A impulsos de mis profundos sentimientos de Religión y Patria felicito a V.E. por su pericia, valor y acierto en librar a España de la ominosa

@Joaquim Aloy. Informe encarregat per l'Ajuntament de Manresa sobre els motius pels quals cal retirar del nomenclàtor de la ciutat el nom del bisbe Perelló.

esclavitud marxista que ha manchado nuestro suelo con sangre de víctimas inocentes, reducido a pavesas inestimables tesoros de cultura y de arte, saqueado iglesias y conventos, completamente indefensos, y sembrado el horror y la desolación doquier haya puesto el pie, de lo que es prueba fehaciente el estado deplorabilísimo en que se halla mi Diócesis de Vich (Barcelona).

La Historia de España recordará con espanto este período de revolución marxista, que ostenta la bandera roja y negra, símbolo de muerte y exterminio. Pero la misma Historia patentizará alegremente a las futuras generaciones la página gloriosa escrita por el Generalísimo Franco y sus huestes con la extinción del comunismo rojo en la Península Ibérica y el quebramiento de las pesadas cadenas que nos sujetaban a Moscú.

Quiera Dios que la campaña iniciada llegue a feliz término. A este fin no cesaré de encomendarle al Señor, como lo vengo haciendo desde el principio de la guerra, pidiendo para todos y por tiempo indefinido el reinado de la justicia y de la paz.

Quisiera disponer de caudales para coadyuvar a la santa empresa de redimir a España del ateísmo marxista, mas habiendo sido despojado de lo poco que tenía por los comunistas que imperan en mi diócesis, debo limitarme a reiterarle la promesa de mis oraciones, acompañadas de ardientes deseos de regresar pronto a mi Patria, donde espero trabajar el resto de mis días y ser sepultado a la sombra de la cruz y de la bandera Española.

Con sentimientos de consideración y alta estima, queda de V.E. atento capellán y amigo que le saluda y s.m.b."

El Cap del Gabinet diplomàtic del general Franco va respondre al bisbe Perelló dient-li que la lectura de la seva carta *"ha causado a S. E. la más viva emoción. El General Franco me encarga transmita a V.I. su profunda gratitud por las vibrantes palabras que su bondad y patriotismo le dictan y que constituyen un aliento y estímulo para perseverar en la lucha contra las infames hordas marxistas en defensa de nuestra amada Patria y nuestra sacrosanta Religión consustancial con ella."*

El 9 de febrer del 1939, encara trobant-se a Mallorca, el bisbe Perelló escrivia als seus diocesans una pastoral en què, entre d'altres coses, afirmava: *"la revolución marxista, en manos de la Providencia, ha sido un bisturí para sacar el pus de las entrañas de España, verdaderamente corrompida en su cerebro y corazón, en ideas y costumbres"* i afegia: *"Dios Ntro. Señor ha querido salvarla, eligiendo por instrumento al Generalísimo, como en otro tiempo a Moisés para liberar a su pueblo de la esclavitud de Egipto."*

@Joaquim Aloy. Informe encarregat per l'Ajuntament de Manresa sobre els motius pels quals cal retirar del nomenclàtor de la ciutat el nom del bisbe Perelló.

La historiadora vigatana Esther Farrés ha escrit: *“pel que fa a l'Església, aquesta va prendre partit des del primer moment en la repressió franquista a Vic... L'Església no va dubtar a entregar-se al benefici del nou règim amb el qual va compartir inicialment objectius comuns d'ordre, moralitat i unitat doctrinal.... L'assistència als actes religiosos fou imposada com a obligatòria als feligresos, en una clara obsessió per recristianitzar el país, per regenerar-lo del seu passat laic i anticlerical. Els mitjans emprats foren bàsicament coercitius i ostentadors. L'Església vigatana, encapçalada pel Bisbe Joan Perelló Pou, maldà per recuperar el temps perdut a través d'una forta influència sobre la societat civil, a la qual orientà vers un puritanisme moral, obsessionat en mides i modes, i on el ball i els espectacles eren vistos com un ferment nociu o pecaminós, que calia esporgar amb tots els mitjans doctrinals i persuasius a l'abast”*.

Una darrera mostra de la identificació del bisbe Perelló amb el dictador Francisco Franco és la seva pastoral del 31 de març de 1939:

«... Nuestra querida patria España, trabajada desde tiempo por judíos, masones y comunistas sin Dios, en 1936 había llegado a un grado de postración tal que sólo Dios podía levantarla. Las compuertas de las esclusas de la mala prensa, de la pornografía, de la caricatura más repugnante, de la radio desenfrenada y de los espectáculos provocativos estaban levantadas para dar libre paso a todos los errores y vicios. La revolución comunista, que estalló en nuestro suelo, fue consecuencia lógica de aquellas premisas y hoy España sería una sucursal de Rusia, si la divina Providencia no hubiera suscitado a un hombre genial, como nuestro invicto Caudillo, que levantó la voz y se puso al frente de la cruzada contra el comunismo ateo.»

Després de la Guerra, durant els anys en què Joan Perelló va ser bisbe de Vic, centenars de persones de la seva diòcesi van ser executades al Camp de la Bota –Osona va ser la segona comarca de Catalunya amb més nombre d'afusellats- i molts altres centenars estigueren empresonats a les presons o als camps de concentració franquistes, alguns d'ells amb unes condicions infrahumanes, sense que es conegui una intervenció decidida del bisbe en la seva defensa ni en la defensa dels drets fonamentals de la persona humana, violats constantment pel general Franco a qui el bisbe considerava un home “genial” i un nou Moisès escollit per Déu.